

Tilsynsplan

Tilsyn med politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling

Indhold

Indledning	3
Tilsynsaktiviteter	4
Generelle tilsynsområder.....	4
Temaer	5
1. Digitale sexkrænkelser	6
2. Videoafhøring af børn	7
3. Psykisk vold	8
4. Kontaktpersonordningen.....	9
5. Teledata – tilsyn med sagsgennemgangen i Task Force Teledata	10
6. Skærpet tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager	11

Indledning

Anklagemyndigheden arbejder for at skabe retssikkerhed og tryghed samt sikre, at straffesager altid bliver behandlet på en retfærdig måde.

Tilsynet med politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling skal bidrage til dette arbejde ved at sikre den nødvendige høje kvalitet, legalitet og effektivitet i straffesagsbehandlingen.

Anklagemyndigheden skal gennem sit tilsyn sikre:

- *at* politiets og anklagemyndighedens behandling af straffesager er fagligt korrekt og sker på en ensartet måde,
- *at* afgørelser og beslutninger træffes på et objektivt og sagligt grundlag under iagttagelse af gældende regler, og
- *at* enhver sag behandles så grundigt og hurtigt som muligt i lyset af den enkelte sags omfang, karakter og grovhed – samt i overensstemmelse med generelle tværgående prioriteringer.

Tilsynsplanen fungerer som overordnet strategisk styringsinstrument for anklagemyndighedens tilsynsarbejde. Tilsynsplanen beskriver anklagemyndighedens overordnede tilsynsaktiviteter i form af de generelle tilsynsområder og temaer, der aktuelt indgår i tilsynet.

Tilsynsplanen er dynamisk og justeres løbende bl.a. med henblik på at tilpasse planen i forhold til risikobilledet. Nye tilsynsområder og aktiviteter inddrages ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed. Samtidig vil temaer og generelle tilsynsområder udgå af planen, når de er gennemført eller ikke længere vurderes aktuelle.

Ved siden af de tværgående tematiserede tilsyn og de generelle tilsynsområder foregår det lokale tilsyn, der er politikredsens egen løbende kvalitets- og legalitetskontrol. Det lokale tilsyn spiller en helt central rolle i forhold til de straffesager, der bliver behandlet i kredsen, og skal bidrage til at sikre, at de materielle regler til enhver tid efterleves, og at fastsatte kvalitets-, legalitets- og effektivitetskrav overholdes. De regionale statsadvokater fører løbende tilsyn med politikredsens straffesagsbehandling.

Rigsadvokaten fører tilsynet med de regionale statsadvokater, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet samt med Politiet i Grønland og Politiet på Færøerne.

Tilsynsaktiviteter

Generelle tilsynsområder

Rigsadvokaten udpeger en række generelle tilsynsområder, som er væsentlige som indikatorer i relation til kvalitet og legalitet i politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling. De generelle tilsynsområder udvælges ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed.

Nogle indikatorer har en så væsentlig karakter, at de som udgangspunkt altid vil være omfattet af tilsyn. Det gælder f.eks. domfældelsesprocenten, nøgletal for sager om personfarlig kriminalitet, sagsbehandlingstiden og andre nøgletal for straffesagsbehandlingen. Desuden indgår i det generelle tilsyn også langvarige varetægtsfængslinger, isolationsfængsling, indgreb i meddelelshemmeligheden, tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder og tilsynet med handlingsplanen om personfarlig kriminalitet. Andre generelle tilsynsområder har bl.a. sammenhæng med anklagemyndighedens årlige mål- og resultatplan.

Nøgletal leveres som udgangspunkt af Rigsadvokaten på baggrund af centrale datatræk. Rigsadvokaten vurderer – eventuelt sammen med Rigspolitiet og de regionale statsadvokater – om udviklingen i nøgletallene giver anledning til særlige opfølgende overvejelser, analyser eller tiltag – enten generelt eller lokalt. Eventuelle opfølgende tiltag vil i almindelighed ske med inddragelse af de regionale statsadvokater og politikredsene med henblik på at få bidrag til bl.a. afklaringer, årsager samt løsningstiltag, der kan implementeres i praksis.

Temaer

Rigsadvokaten identificerer løbende temaer, der skal underlægges et særligt tilsyn.

Tematiske tilsyn muliggør en målrettet og klart defineret tilsynsindsats på særlige områder.

Valget af temaer sker bl.a. ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko. Det kan f.eks. være, at et område er særligt udfordret, eller at der er et politisk ønske om fokus på området. Når temaerne udpeges, fastlægges omfanget (f.eks. hvor mange politikredse der skal være omfattet af det tematiserede tilsyn) og metoden for tilsynet. Metoden vil afhænge af formålet med tilsynet, herunder hvad der skal undersøges, og hvilken effekt man vil opnå.

Temaerne udmøntes i konkrete tilsynsplaner for hvert tema.

De regionale statsadvokater udarbejder som udgangspunkt en særskilt opsamling på de enkelte tematiserede tilsyn, efterhånden som de afvikles.

1. Digitale sexkrænkelser

Beskrivelse

Regeringen fremlagde i februar 2017 en plan for en skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser. En række af initiativerne i planen vedrørte politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om digitale sexkrænkelser, herunder politiets møde med forurettede, offerrådgivning samt fokus på anklagemyndighedens behandling af sagerne.

Udmøntningen af initiativerne skete blandt andet ved, at sager om digitale sexkrænkelser var et anklagerfagligt fokusområde i 2017, 2018 og 2019, ligesom der blev tilføjet et særligt afsnit vedrørende digitale sexkrænkelser i Rigsadvokatmeddelelsen med henvisning til relevante vejledninger og actioncards fra Rigspolitiet og NC3.

De regionale statsadvokater har tillige gennemført et særligt tilsyn med behandlingen af sager om digitale sexkrænkelser i 2018 og 1. halvår 2019. I 2019 var tilsynet målrettet sagsbehandlingstiden samt forurettedes retsstilling i forhold til hjælp til sletning af billeder mv. Tilsynet vil i 2020 fortsat følge sagsbehandlingstiden samt fokusere på vejledning og bistand til forurettede i forbindelse med sletning af krænkende materiale.

Hvem er omfattet?
Alle politikredse

Formål og effekt

Formålet er at afdække om sager om digitale sexkrænkelser behandles tilstrækkeligt hurtigt. Desuden ønskes det belyst, om forurettede i relevant omfang får hjælp til sletning af billeder mv. Endelig skal tilsynet afdække, om allerede iværksatte initiativer virker efter hensigten, eller om der er behov for at iværksætte yderligere tiltag på området.

Metode og omfang

Politikredsene indhenter data om digitale sexkrænkelser, som løbende indberettes til de regionale statsadvokater. På baggrund af den indhentede data vurderer statsadvokaterne, om der er politikredse, som er særligt udfordrede i forhold til sagsbehandlingstid. Statsadvokaterne undersøger i samarbejde med de relevante politikredse eventuelle årsager og vurderer, om allerede iværksatte initiativer virker efter hensigten, eller om der er behov for yderligere eller særlige tiltag.

De regionale statsadvokater følger endvidere op på, om forurettede i relevant omfang har fået hjælp til sletning af billeder mv. eksempelvis ved en undersøgelse af, i hvor mange tilfælde politiet rent faktisk har eller har forsøgt at slette materiale.

I hvilken periode?
1. og 2. kvartal 2020

2. Videoafhøring af børn

Beskrivelse

I sager om vold og seksuelle overgreb mod børn bør afhøringer foretages hurtigst muligt efter politianmeldelsen – både for at sikre beviserne i sagen og for at skåne barnet mest muligt.

Derfor er der fastsat retningslinjer om, at videoafhøring af børn skal foretages hurtigst muligt, og hvis det er praktisk muligt som udgangspunkt inden for en uge fra anmeldelsen.

Sagsbehandlingstiden i sager med videoafhøring af børn har siden 2017 været genstand for et særligt tilsyn. I tilknytning hertil har der været iværksat tiltag i en række politikredse med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Der vil i 2020 fortsat være tilsynsmæssig fokus på sager med videoafhøring af børn. Tilsynet vil navnlig have til formål at belyse mulige årsager til fristoverskridelser, der kan henføres til politiet og anklagemyndigheden som eksempelvis mangel på personaleresourcer, ekspeditionsfejl mv., og som derfor ikke er begrundet i vægtige hensyn til efterforskningen og andre lignende saglige hensyn.

Formål og effekt

Formålet er at afdække, om videoafhøring af børn gennemføres så hurtigt, som det er praktisk muligt og fagligt forsvarligt. Ved at belyse årsagen til de fristoverskridelser, som

Hvem er omfattet?

Alle politikredse

kan henføres til politi og anklagemyndighed, kan tilsynet identificere mulige nye tiltag, som kan implementeres i praksis.

Metode og omfang

Rigspolitiet leverer månedligt relevante data for sagsbehandlingstid mv. baseret på politikredsenes manuelle indberetninger. På baggrund heraf vurderer de regionale statsadvokater, om der er politikredse, som er særligt udfordrede i forhold til lange sagsbehandlingstider. Statsadvokaterne undersøger i samarbejde med de relevante politikredse årsagerne hertil og vurderer behovet for nye tiltag.

Med henblik på at fastholde fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden til et acceptabelt niveau i alle politikredse, benyttes en ny, landsdækkende model for en målrettet opfølgning på området og en mere fokuseret indsats i forhold til udfordrede politikredse. Modellen har fået navnet "Trafiklyset" og indebærer, at de enkelte politikredse indplaceres i tre forskellige kategorier – henholdsvis kategori grøn, kategori gul og kategori rød.

Der redegøres halvårligt for resultaterne af tilsynet til Justitsministeriet.

I hvilken periode?

Hele kalenderåret

3. Psykisk vold

Beskrivelse

Psykisk vold kan have store og langvarige konsekvenser for et offer, især i nære relationer, idet det f.eks. kan medføre, at den pågældende isoleres eller nedbrydes. Derfor blev der i 2019 indført en selvstændig bestemmelse i straffeloven om psykisk vold. Bestemmelsen trådte i kraft den 1. april 2019. Formålet med lovændringen var bl.a. at sikre, at psykisk vold anerkendes som værende lige så alvorlig og skadelig som fysisk vold.

For at få fastlagt bestemmelsens anvendelsesområde og rækkevidde nærmere samt for at få afklaret straffniveauet i disse sager, er psykisk vold et anklagerfagligt fokusområde. Det betyder, at sager om overtrædelse af straffelovens § 243 skal forelægges for den regionale statsadvokat inden tiltalerejsning, og at alle domme, hvor der er rejst tiltale for psykisk vold, skal forelægges for den regionale statsadvokat inden ankefristens udløb.

Med henblik på at sikre en korrekt og ensartet praksis for henlæggelse af sager om psykisk vold vil der i 2020 blive gennemført et særligt tilsyn hermed. Tilsynet vil endvidere have fokus på, om retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen følges ved sagernes behandling, herunder i forhold til vejledning af forurettede.

Hvem er omfattet?

Alle politikredse

Formål og effekt

Formålet er at belyse, om der sker en korrekt og ensartet henlæggelse af sager om psykisk vold, samt om retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen er implementeret og følges i praksis.

Metode og omfang

Samtlige politikredse forelægger sager om psykisk vold, der påtænkes henlagt, for den regionale statsadvokat (med udkast til slutningsskrivelse). Statsadvokaterne vurderer, om kredsens indstilling om at henlægge sagen er korrekt. Statsadvokaterne vurderer samtidig, om der er foretaget tilstrækkelig vejledning af forurettede om muligheden for beskikkelse af en bistandsadvokat, om støtte ved en offerrådgivning, samt om reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, når der er anledning til det. Endelig vurderer statsadvokaten, om der er givet en korrekt og fyldestgørende begrundelse for beslutningen om henlæggelse over for den forurettede.

Politikredsene anmodes samtidig om at redegøre for, hvordan det sikres, at politiet er opmærksom på at optage anmeldelse om psykisk vold af egen drift i relevante sager om f.eks. vold, voldtægt mv.

I hvilken periode?

2. og 3. kvartal 2020

4. Kontaktpersonordningen

Beskrivelse

Når en borger har været udsat for en forbrydelse og er i kontakt med politiet eller anklagemyndigheden, skal borgeren opleve at blive mødt og hjulpet ordentligt fra første kontakt til sagens afslutning.

I arbejdet med at skabe nærhed og tryghed for borgerne har Rigspolitiet og Rigsadvokaten set nærmere på, hvordan den eksisterende ordning om tildeling af kontaktpersoner kan styrkes. I den forbindelse har Rigspolitiet udarbejdet en vejledning om kontaktpersonordningen, som bl.a. beskriver anvendelsesområdet for ordningen, hvem der skal udpeges som kontaktperson og hvornår, samt hvad rollen som kontaktperson indebærer.

Der vil i 2020 blive gennemført et særligt tilsyn med kontaktpersonordningen. Tilsynet vil have fokus på, om der udpeges en kontaktperson i alle relevante sager, samt om retningslinjerne i Rigspolitiets vejledning om kontaktpersonordningen følges.

Hvem er omfattet?
Alle politikredse

Formål og effekt

Formålet er at belyse om kontaktpersonordningen virker efter hensigten, samt om kontaktpersonordningen er implementeret og følges i praksis. Tilsynet skal samtidig belyse, om der er behov for at iværksætte yderligere tiltag.

Metode og omfang

Politikredsene gennemgår en række straffesager på udvalgte kriminalitetsområder. Politikredsene skal i den forbindelse vurdere, om der er udpeget en kontaktperson i alle relevante sager, og om der er foretaget vejledning af forurettede i overensstemmelse med Rigspolitiets vejledning. Resultatet af politikredsenes egenkontrol forelægges for den pågældende regionale statsadvokat.

De regionale statsadvokater fører herudover på samme måde tilsyn med kontaktpersonordningen i forhold til de sager, der forelægges for statsadvokaten i forbindelse med den løbende straffesagsbehandling, herunder sager der forelægges som led i handlingsplanen for personfarlig kriminalitet.

I hvilken periode?
1. halvår 2020

5. Teledata – tilsyn med sagsgennemgangen i Task Force Teledata

Beskrivelse

Det er afgørende, at der er tillid til vores retssystem. Det indebærer, at de beviser, som politiet og anklagemyndigheden fremlægger i straffesager, har høj kvalitet. Det gælder også brugen af teledata i straffesager.

Som opfølgning på teledata-sagen har Justitsministeriet nedsat en uafhængig kontrol- og styregruppe med det formål at sikre, at gennemgangen af sager omfattet af teledata-sagen sker på en måde, som offentligheden kan have fuld tillid til.

Rigsadvokaten og Rigspolitiet har i tæt dialog med den uafhængige kontrol- og styregruppe nedsat "Task Force Teledata". Task forcen skal gennemgå afsluttede straffesager, hvori der er indhentet teledata i perioden fra 1. november 2010 til 18. oktober 2019. I forbindelse hermed vil Statsadvokaten i København gennemføre et særligt tilsyn med task forcen.

Herudover vil de regionale statsadvokater som led i den almindelige ankesagsbehandling føre tilsyn med de verserende straffesager med teledata.

Hvem er omfattet?

Task Force Teledata

Formål og effekt

Formålet er at sikre en korrekt og ensartet praksis for gennemgangen af de afsluttede straffesager og sikre, at gennemgangen afsluttes hurtigst muligt. Herudover vil efterlevelsen af Rigsadvokatmeddelelsen blive kontrolleret og evalueret i alle ankede straffesager med teledata.

Metode og omfang

De regionale statsadvokater udarbejder retningslinjer for Task Force Teledatas sagsgennemgang. Retningslinjerne godkendes af den uafhængige kontrol- og styregruppe. Statsadvokaten i København gennemfører herefter tilsyn ved stikprøvekontrol og møder, og giver feedback til task forcen.

Alle ankesager med teledata vil herudover i forbindelse med ankesagsbehandlingen blive gennemgået særligt med henblik på at sikre, at Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om teledata og Rigspolitiets vejledning herom efterleves. Statsadvokaterne vil i den forbindelse udfærdige lokale retningslinjer for feedback til kredsene, ligesom statsadvokaterne vil dokumentere det foretagne tilsyn med kvartalsvis afrapportering til Rigsadvokaten.

I hvilken periode?

2020

6. Skærpet tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager

Beskrivelse

Det er afgørende, at der er tillid til vores retssystem. Det indebærer, at de beviser, som politiet og anklagemyndigheden fremlægger i straffesager, har høj kvalitet. Det gælder også brugen af tekniske beviser.

Justitsministeren har tilkendegivet over for rigsadvokaten, at han har en klar forventning om, at anklagemyndigheden, som led i legalitets- og kvalitetssikringen i straffesager, fremover har større opmærksomhed på og fører et skærpet tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager.

Kvalitets- og legalitetssikring påhviler i første række den enkelte medarbejder hos både politi og anklagemyndighed. Dernæst påhviler det den enkelte medarbejders nærmeste leder at kontrollere kvaliteten og legaliteten af medarbejderens sagsbehandling. Endelig påhviler det den enkelte anklager i forbindelse med behandlingen af straffesagerne at påse, at sagsbehandlingen i sin helhed opfylder kvalitets- og legalitetskravene, og herefter påhviler det de regionale statsadvokater at føre tilsyn med politikredsens behandling af straffesager. Dette gælder også anvendelsen af tekniske beviser i straffesager.

Hvem er omfattet?

Alle politikredse

Formål og effekt

Formålet med det skærpede tilsyn er at sikre, at der er større opmærksomhed på kvaliteten af de tekniske beviser i straffesager, og på at tilvejebringelsen af de tekniske beviser sker i overensstemmelse med retsplejelovens regler (legaliteten).

Metode og omfang

Rigsadvokaten har bedt de regionale statsadvokater om i forbindelse med deres tilsyn med politikredsene i 2020 at have skærpet fokus på politikredsens brug af tekniske beviser i straffesager.

Det skal dels ske ved statsadvokaternes udmelding til politikredsene om det skærpede tilsyn, dels i forbindelse med statsadvokaternes ankesagsbehandling og gennemgang af sager i øvrigt, herunder i forbindelse med statsadvokaternes udfærdigelse af feedbacknotater til politikredsene.

De regionale statsadvokater skal derudover løbende overveje, om der – både i forhold til kvaliteten og legaliteten – er behov for at drøfte brugen af de tekniske beviser med en eller flere kredse.

I hvilken periode?

2020

